

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA JUDICIARĂ
SERVICIUL JUDICIAR PENAL

Nr.676/III-5/2022

16 mai 2022

ROMÂNIA
Înalta Curte de Casație și Justiție
Secții Unite
Întrare dosare <u>516</u> nr. <u>8</u>
Anul <u>2022</u> , luna <u>05</u> @ <u>16</u>

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
București, str.Batiștei nr.25, Sector 2, Cod poștal 060025

Vă trimitem un exemplar al recursului în interesul legii declarat în conformitate cu prevederile art.471 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării practicii neunitare a instanțelor de judecată, în vederea interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor vizând următoarea problemă de drept: *„Instanța competentă să soluționeze cauze penale având ca obiect infracțiuni săvârșite de judecătorii și procurorii care au dobândit un grad profesional superior celui al instanței/parchetului la care își desfășoară efectiv activitatea”*.

Anexe : 22

PROCUROR ȘEF SECȚIE,
Antonia Eleonora Constantin

Nr.676/III-5/2022

C ă t r e

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În temeiul art.471 din Codul de procedură penală, vă sesizăm cu

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

vizând următoarea problemă de drept:

„Instanța competentă să soluționeze cauze penale având ca obiect infracțiuni săvârșite de judecătorii și procurorii care au dobândit un grad profesional superior celui al instanței/parchetului la care își desfășoară efectiv activitatea”.

Examenul jurisprudenței actuale existente în materie evidențiază două orientări, relevând caracterul neunitar al acesteia.

I. Într-o primă orientare jurisprudențială s-a considerat că aceste cauze trebuie soluționate de instanțele de judecată competente prin raportare la gradul profesional superior instanței/parchetului la care funcționează judecătorul sau procurorul cercetat în respectiva cauză și nu prin raportare la instanța/parchetul la care își desfășoară efectiv activitatea (*Anexele nr.1 - 10, hotărâri ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și din circumscripția Curților de Apel Brașov, București și Galați*).

În acest sens, s-a avut în vedere că gradul profesional superior corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție deținut de către persoana cercetată - procuror, este de natură a atrage competența instanței superioare, respectiv a Înaltei Curți de Casație și Justiție și nu a Curții de Apel.

II. În cea de-a doua orientare jurisprudențială, s-a considerat că aceste cauze sunt de competența instanței penale prin raportare la instanța/ parchetul la care își desfășoară efectiv activitatea procurorul sau judecătorul împotriva căruia a fost formulată o plângere, fără a mai analiza gradul profesional al magistratului (*Anexele nr.11-22, hotărâri din circumscripția Curților de Apel Brașov, Alba Iulia și Iași*).

*

*

*

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în această materie este unitară, în sensul că stabilirea competenței se realizează prin raportare la gradul profesional superior al procurorului în situația în care acesta își desfășoară activitatea la o unitate de parchet inferioară gradului profesional.

*

*

*

Dispozițiile legale relevante în lămurirea problemei de drept se regăsesc în Codul de procedură penală din 1968, Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și Legea nr.49/2022 privind desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, precum și pentru modificarea Legii nr.135/2010:

Codul de procedură penală din 1968

Art. 28¹ - Competența Curții de Apel

Curtea de Apel:

1. judecă în primă instanță:

(...)

b) infracțiunile săvârșite de judecătorii de la judecătorii și tribunale și de procurorii de la parchetele care funcționează pe lângă aceste instanțe, precum și de avocați, notari publici, executori judecătorești și de controlorii financiari ai Curții de Conturi;

(...)

b²) infracțiunile săvârșite de magistrații asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe.

Art. 29 - Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție :

1. judecă în primă instanță :

(...)

e) infracțiunile săvârșite de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală în forma anterioară modificării prin Legea nr. 49/2022

Art. 38 - Competența curții de apel

(1) *Curtea de apel judecă în primă instanță:*

(...)

c) infracțiunile săvârșite de judecătorii de la judecătorii, tribunale și de procurorii de la parchetele care funcționează pe lângă aceste instanțe;

(...)

f) infracțiunile săvârșite de magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe.

Art. 40 - Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție

(1) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în primă instanță infracțiunile de înaltă trădare, infracțiunile săvârșite de senatori, deputați și membri din România în Parlamentul European, de membrii Guvernului, de judecătorii Curții Constituționale, de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală în forma ulterioară modificării prin Legea nr. 49/2022

Art. 38 - Competența curții de apel

(1) *Curtea de apel judecă în primă instanță:*

(...)

c) infracțiunile săvârșite de judecătorii de la judecătorii, tribunale și de procurorii de la parchetele care funcționează pe lângă aceste instanțe.

Art. 40 - Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție

(1) Înalta Curte de Casație și Justiție judecă în primă instanță infracțiunile de înaltă trădare, infracțiunile săvârșite de senatori, deputați și

membri din România în Parlamentul European, de membrii Guvernului, de judecătorii Curții Constituționale, de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, **de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe.**

*

*

*

Apreciez că soluția legală în materie este ilustrată de cea de-a doua orientare jurisprudențială.

În analiza stabilirii competenței instanței trebuie să avem în vedere interpretarea gramaticală a dispozițiilor legale menționate anterior. Astfel, folosirea prepoziției compuse „de la” alăturată instanței sau parchetului semnifică apartenența, funcționarea judecătorilor, respectiv a procurorilor la o anumită instanță judecătorească, respectiv la un anumit parchet.

În consecință, prin folosirea acestei prepoziții compuse la stabilirea instanței competente să soluționeze cauze în care sunt cercetați judecători sau procurori s-a avut în vedere instanța, respectiv parchetul la care aceștia funcționează efectiv.

O explicație ce se poate avea în vedere sub acest aspect vizează faptul că o parte dintre infracțiunile ce ar putea fi săvârșite de aceștia sunt în strânsă legătură cu activitatea pe care o desfășoară la instanța/parchetul unde funcționează efectiv și nu are legătură cu gradul lor profesional.

În plus, se constată stabilirea unui raport de echivalență între judecătorii și procurorii care își desfășoară activitatea la instanțe/parchete de același nivel.

Astfel, potrivit Codului de procedură penală din 1968 și Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală în forma anterioară Legii nr.49/2022, Curțile de apel au avut spre soluționare cauze penale privind judecători și procurori de la judecătorii, tribunale și curți de apel, respectiv de la parchetele care își desfășoară activitatea pe lângă aceste instanțe, iar Înalta Curte de Casație și Justiție a avut spre soluționare cauze penale privindu-i pe judecătorii din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorii de la parchetul care își desfășoară activitatea pe lângă această instanță, respectiv Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Potrivit Codului de procedură penală modificat prin Legea nr.49/2022, Curțile de apel au spre soluționare cauzele penale privindu-i pe judecătorii și procurorii de la judecătorii și tribunale, respectiv de la parchetele care își desfășoară activitatea pe lângă aceste instanțe, iar Înalta Curte de Casație și Justiție are spre soluționare cauzele penale privindu-i pe judecătorii de la

curțile de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție și pe procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe.

Stabilirea competenței personale a curților de apel și a Înaltei Curți de Casație și Justiție în cauzele penale privind pe judecători și procurori prin raportare la instanța de judecată, respectiv parchetul de același nivel cu instanța de judecată la care funcționează aceștia poate fi explicată și prin prisma împrejurării că, competența parchetelor se stabilește prin raportare la competența instanțelor de judecată, potrivit art.56 alin.6 din Codul de procedură penală: „Este competent să efectueze ori, după caz, să conducă și să supravegheze urmărirea penală procurorul de la parchetul corespunzător instanței care, potrivit legii, judecă în primă instanță cauza cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel”.

În plus, se constată că, Codul de procedură penală nu are nicio reglementare prin raportare la gradul profesional al procurorului sau judecătorului, ci doar reglementări privind apartenența acestora la o instanță sau parchet de un anumit nivel.

În acest sens, arătăm că la art.302 alin.2 din Codul de procedură penală se face referire tot la procurori ce își desfășoară activitatea la un anumit parchet: *„Preluarea unei cauze de către un organ de cercetare penală ierarhic superior se dispune de procurorul de la parchetul care exercită supravegherea urmăririi penale în acea cauză, pe baza propunerii motivate a organului de cercetare penală care preia cauza”*.

Astfel, în condițiile în care judecătorii și procurorii ce își desfășoară activitatea la același nivel de instanță/parchet (chiar dacă au grade profesionale diferite) au anumite competențe stabilite prin lege potrivit nivelului instanței/parchetului la care funcționează efectiv, cercetarea acestora ar trebui să se facă de o instanță de același grad și nu de instanțe de grad diferit, prin raportare la gradul profesional pe care îl au aceștia.

De asemenea, infracțiunile săvârșite de aceștia au, de regulă, legătură cu atribuțiile de serviciu prin raportate la instanța/parchetul la care își desfășoară activitatea și nu la gradul profesional pe care îl dețin.

În condițiile în care competența instanțelor de judecată se raportează la gradul profesional, se ajunge la situația în care pentru procurori din cadrul aceluiași parchet, dar cu grade profesionale diferite, competența personală a instanțelor de judecată să fie diferită, chiar dacă aceștia săvârșesc același gen de infracțiune, situație ce ar fi discriminatorie. Aceași situație se poate ivi în cazul unui judecător și al unui procuror care își desfășoară activitatea la același nivel, dar cu grade profesionale diferite.

Echivalența ce a fost avută în vedere la momentul stabilirii competenței de soluționare a cauzelor penale privind pe magistrați prin raportare la instanța/parchetul la care își desfășoară activitatea și nu la gradul profesional, se poate explica și prin prisma faptului că judecătorii de la

instanțele inferioare nu pot dobândi niciodată gradul profesional de judecător corespunzător Înaltei Curți de Casație și Justiție fără a profesa efectiv la această instanță.

Totodată, stabilirea competenței instanțelor de judecată prin raportare la gradul profesional și nu la instanța/parchetul unde își desfășoară activitatea ar îngreuna foarte mult activitatea de urmărire penală, întrucât această informație privind gradul profesional nu este publică pentru a se stabili facil organul de urmărire penală competent să soluționeze o astfel de cauză, existând riscul ca urmărirea penală să fie efectuată de un organ necompetent până i se va comunica gradul profesional al persoanei cercetate. Astfel, în unele cauze în care se impune emiterea, de urgență, a unor măsuri de supraveghere tehnică, există riscul ca urmărirea penală sau instanța care dispune măsurile să nu fie cea competentă (în situația în care urgența intervine după terminarea programului).

În condițiile în care Legea nr. 49/2022 a modificat competența instanțelor de judecată, lărgind competența Înaltei Curți de Casație și Justiție prin adăugarea judecătorilor de la curțile de apel și a procurorilor de la parchetele de pe lângă curțile de apel, se constată că dacă s-ar avea în vedere prima orientare jurisprudențială, competența Înaltei Curți ar trebui să vizeze și judecătorii care au grad corespunzător curții de apel, nu doar pe cei care funcționează efectiv la curțile de apel, precum și procurorii cu grad corespunzător parchetului de pe lângă curtea de apel.

În consecință, problema expusă anterior și care viza efectiv doar procurorii cu grad corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, dar care își desfășoară activitatea la parchete de nivel inferior, ar exista în continuare și ar avea acum în vedere și categoria judecătorilor, nu doar a procurorilor.

Faptul că există o distincție între noțiunile de „judecători sau procurori de la instanța sau parchetul” și „judecători sau procurori cu gradul corespunzător unei instanțe/unui parchet” rezultă din împrejurarea că atunci când legiuitorul a vrut să facă referire la o variantă sau alta, a folosit strict acea terminologie, neutilizând cu caracter general terminologia „judecători sau procurori de la instanța sau parchetul”.

Astfel, în Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor sunt utilizate ambele exprimări, raportat la scopul avut în vedere.

În acest sens, în art.39 alin.3 și 4 din Legea nr.304/2004 se precizează că evaluarea se face de *„comisii constituite separat pentru judecători și procurori, formate din președintele instanței, respectiv conducătorul parchetului din care face parte persoana evaluată, precum și 2 sau mai mulți judecători sau procurori de la instanța sau parchetul ierarhic superior, desemnați de colegiul de conducere al acestei instanțe sau parchet ... Evaluarea președintelui și vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și*